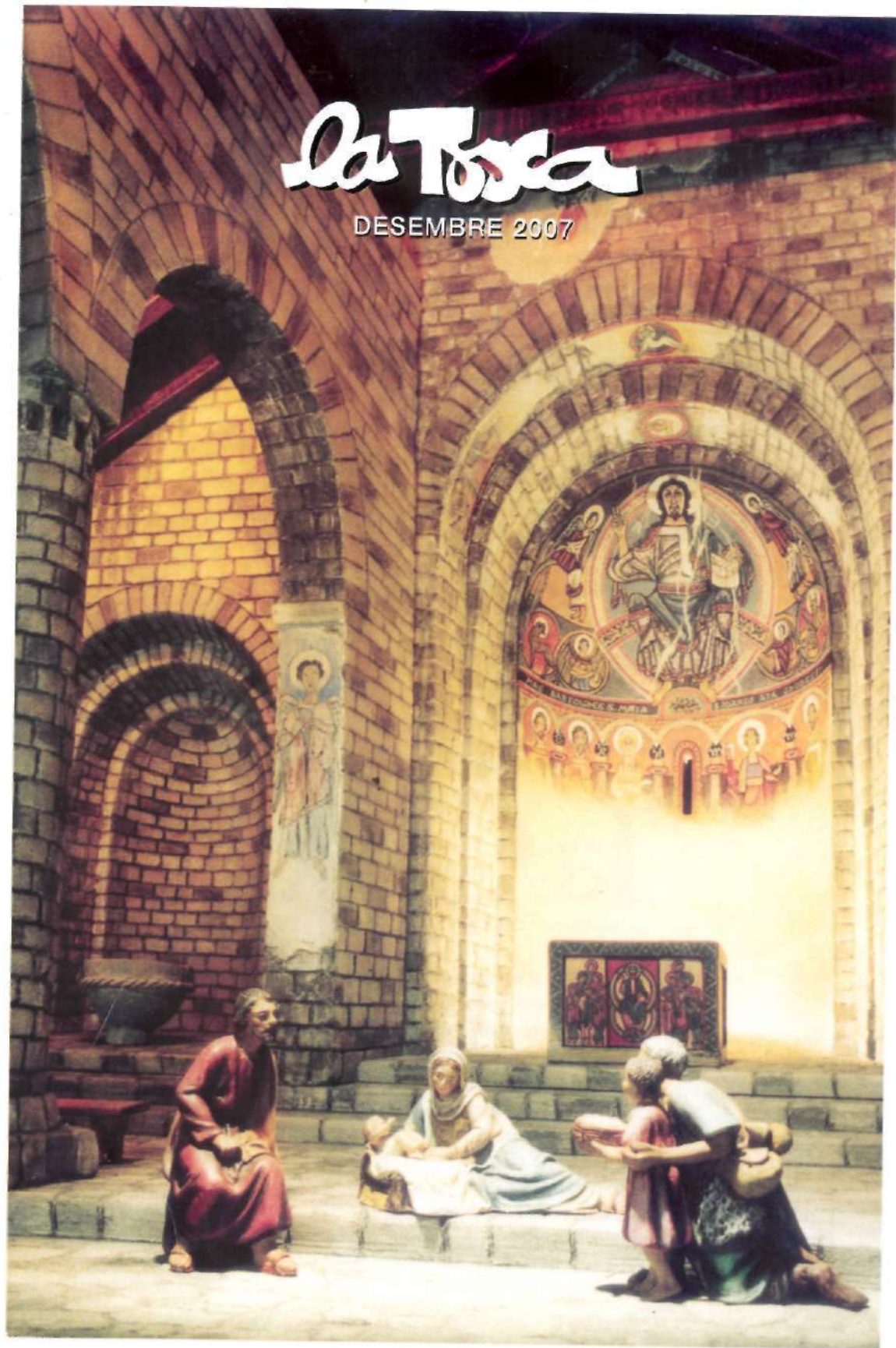

La Torca

DESEMBRE 2007

"la Caixa"

índex

Editorial	3
Pluviomètrica	4
Vida municipal	5
Tribuna del lector	7
Sobre un privilegi de la vila de Mojà	8
El Moianès ta cent anys segons «El Pla de Bages» Desembre de 1907	10
Memòria d'un heroi tranquil	11
Experiències de la presó: els familiars dels presos (II)	12
Caminades pel Moianès	14
L'Esplai	16
Campanades	18
Necrològica	19
L'art del carbó	20
Hospital-Residència	23
La Guerra de Successió i el seu ressò al Moianès	24
Biblioteca de Mojà	26
Publicacions	27
Pensaments caçats al vol	30
Pàgina de l'Institut	31
Notícies de l'Estany	32
Noticiari	34

DIPÒSIT LEGAL B-4501-1983

MOJÀ

DESEMBRE 2007

Any 61 Núm. 677

Redacció: Joies, 11, tel 93 820 81 36

Impressió: Winihard Gràfics, Mojà

Fotografies: Renom, J. Soler,
Arxiu Alsina i particulars

LA TOSCA es membre de l'Associació
Catalana de la Premsa Comarcal

LA TOSCA a INTERNET:

<http://www.latosca.org>

latosca@latosca.org

NADALENCA

Camí de llur fantasia,
il·lusió d'un goig breu,
sentint dolça melangia
veig caure borralles de neu.

Rep la vila les flors blanques
que embolcallen sos tossals
i revesteixen les branques
com els meus llunyans Nadals.

Amb l'encís d'aquest instant,
nit de desembre, ens alegres,
somiant la cova, l'Infant,
camins i molsa, pessebres.

Reis, patges, pastors i ovelles,
rierols de paper i plata,
un cel pintat ple d'estrelles,
l'àngel de l'anunciata.

Nadal, festes d'alegria
i d'amor per als iguals.
Que ens envii l'Establia
els seus raigs celestials.

Amb aquest candorós vers de Nadal, escrit per la memorialista moianesa Liduvina Daví (vegeu «La Tosca», desembre 1985, o el llibre Mojà, sempre Mojà, p. 26), que durant aquest any ens ha deixat, LA TOSCA desitja als seus subscriptors, lectors, anunciants i amics unes joioses festes nadal·lenques i un venturós any nou.

ESTACIÓ PLUVIOMÈTRICA DE L'ESCOLA PIA DE MOIÀ

LATITUD 41°48'53" N - LONGITUD 2°5'44" E - ALTITUD 741 m

Novembre del 2002

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	MÀX.	MIN.	MIT.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	PARCIAL	TOTAL
De l'1 al 10	24'5	7'5	16'2	2	2	6	S	53'1	
De l'11 al 20	20'5	7'5	13'6	4		6	W	2'2	
Del 21 al 31	18	3	10'3	3	2	6	W	1'4	56'7

Carles Illa i Casanova té establerts els següents serveis d'informació meteorològica per internet:

MeteoMoià: <<http://www.elmoianes.net/meteoMoia.htm>>

Visió del temps en directe: <http://www.elmoianes.net/meteoMoia_WebCam.htm>.

Fotografia actualitzada sobre el temps: <http://www.elmoianes.net/meteoMoia_WebCam_Foto.htm>

Escorxador Comarcal del Moianès

Zona Industrial
Avda. del Prat, s/n
08180 MOIÀ

Tel. / Fax 93 820 80 84
Mòbil 608 44 21 87
Partic. 93 830 09 20

Les subscripcions ajuden

VIDA MUNICIPAL

Ple del dia 29-9-2007

En el ple municipal del dia 29 de setembre proppassat es van prendre, entre altres, els següents acords:

—Establir com a festes locals per a l'any 2008 el 12 de maig (dilluns de Pasqua Granada) i el 12 de setembre, donat que els dies escollits normalment (que són el 20 de gener i el 17 d'agost) s'escau que cauen en diumenge.

—Estudiar el protocol d'agermanament amb la població de Mauer (Alemanya), donat que això representa un intercanvi cultural a nivell europeu.

—Aprovar amb caràcter definitiu la relació concreta, individualitzada i valorada de béns i drets a ocupar necessàriament per a l'execució del sistema previst de vialitat del passatge de Sant Pere.

—Imposar quotes urbanístiques, per les obres d'urbanització del nou vial denominat c/ Erasme de Gònima (entre l'av. de la Indústria i el camí de l'Ocella), tenint en compte l'augment de valor dels immobles de l'àrea beneficiada.

Ple del dia 24-10-2007

En el ple del dia 24 d'octubre es prengueren, entre altres, els següents acords:

—Aprovar l'expedient de contractació, per procediment negociat mitjançant concurs, del projecte tècnic de revisió del Pla General d'Ordenació Urbana de Moià.

—Aprovar i ratificar les modificacions introduïdes en els Estatuts de la Fundació Moià, Baus-Toll.

—Aprovar provisionalment la modificació de l'Ordenança General de

Gestió, Inspecció i Recaptació dels ingressos de dret públic municipals que haurà de regir per a l'exercici 2008 i següents.

—Aprovar provisionalment per a l'exercici de 2008 i següents la modificació de les Ordenances Fiscals que es relacionen en l'expedient.

—Aprovar inicialment el pressupost general consolidat de l'Ajuntament de Moià per a l'exercici del 2007 d'acord amb els estats d'ingressos i de despeses que s'adjunten en l'expedient.

—Aprovar el Pla de Protecció Civil de Moià que consta de Pla Bàsic i vuit plans per riscos específics.

Més notícies municipals

Per tal de completar l'anterior informació, rebuda de l'ajuntament, copiem del diari manresà «Regió 7» (R7) i del periòdic vigatà «El 9 Nou» (9Nou) el resum d'una sèrie de notícies referents a la vida municipal moianesa:

—16-10-2007 (R7): «Moià establirà un pla per a fer el manteniment dels espais verds».

—25-10-2007 (R7): «El govern de CiU de Moià tanca els comptes del 2006 amb un dèficit de 3 milions d'euros. El MAP-ERC reclama la dimissió de l'alcalde i proposa un govern d'unitat per redreçar "el col·lapse econòmic". L'alcalde manté un càrrec de confiança com a intervenitor».

—26-10-2007 (9Nou): «Moià aprova el pressupost del 2007 quan falten dos mesos per a acabar l'any».

—27-10-2007 (R7): «El ple de Moià aprova un augment d'impostos i taxes del 3% per al 2008».

Nota del MAP-ERC

En el Ple del passat 24 d'octubre es va donar compte del tancament de l'exercici 2006 i alhora es va presentar a aprovació el pressupost del 2007 (quan faltaven només 68 dies per a acabar l'any).

Malgrat que estàvem convençuts que continuaria i creixeria la situació negativa de les finances, no esperàvem de cap manera uns resultats tan desastrosos. Els ingressos solament cobrien un 54,1% de les despeses, fet que portava a intentar equilibrar-los, només parcialment, a base d'un fort endeutament bancari. L'elevat dèficit de l'any anterior es va doblar i l'endeutament gairebé també.

Amb sorpresa, però alhora amb indignació, com a representants del sentiment i del vot d'una part important del nostre poble, i també amb sentit de responsabilitat davant de tothom, ens vam veure obligats a expressar el nostre més absolut rebuig, a demanar la dimissió del senyor alcalde, com a responsable únic, permanent i continuat d'aquest col·lapse econòmic, i a proposar la formació d'un govern d'unitat que treballés amb dedicació i honestetat pel sanejament de les finances i pogués assegurar la viabilitat futura dels serveis que l'ajuntament presta al poble.

En el pressupost per al 2007, que estem acabant, es preveu que haurem pagat 423.000 d'interessos (5,8 milions de ptes. mensuals), un 84% més que l'any anterior. Si ho calculem per habitants, amb un cens de 5.600 toca a 1.047 ptes. mensuals per persona. Si això ho comparem amb set municipis propers i similars o una mica més grans (Artés, Centelles, Sant Feliu de Codines, Sant Fruitós de Bages, Santpedor, Taradell i Tona), el cost d'interessos és 6,2 vegades superior a la mitjana d'aquests set municipis, que, tots sumats, han pressupostat 477.000 d'interessos. Davant aquesta diferència geomètrica no es pot argumentar que tenim

més o millors serveis o fem més inversions; són pobles similars amb ingressos similars i serveis similars.

Tot això es produeix després d'uns anys de bonança econòmica, amb tipus d'interès baixos i grans ingressos per llicències d'obres, període que s'havia d'aprofitar per a sanejar la malmesa economia municipal. Ara arriba un canvi de cicle econòmic que agafarà l'ajuntament en una situació delicada per a poder atendre els compromisos i necessitats futures de serveis del poble.

El mes de juliol, el nostre grup va demanar novament la realització d'una auditoria comptable i la posada en pràctica urgent d'un Pla de Sanejament. Tot plegat va topar amb una nova negativa de l'alcaldia i de l'equip de govern (cinc dels seus regidors eren nous i no coneixien la gravetat de la situació). Ara promet que farà un Pla de Reequilibri Financer a tres anys (obligat legalment pel desequilibri de 4 M. del 2006 i pel fet de presentar uns pressupostos del 2007 també desequilibrats), però es nega novament a sotmetre els comptes del poble al dictamen d'una auditoria que estableixi la magnitud exacta del problema i que aconselli la millor manera d'afrontar-lo.

Després de vint-i-quatre anys d'una gestió de les finances del poble, com a mínim, mancada de responsabilitat, les seves promeses no són creïbles. Només amb un govern d'unitat (que va ser reclamat també pel regidor del PSC) amb un projecte clar, un treball constant i una voluntat decidida es podrà redreçar, en el temps, la hipoteca que pesa sobre el nostre poble. Els regidors del MAP hem reiterat als altres grups municipals el nostre compromís de dedicació i honestetat per assolir un pacte d'unitat a fi de treballar pel sanejament econòmic de l'ajuntament.

GRUP MUNICIPAL MAP-ERC

TRIBUNA DEL LECTOR

DEFICIÈNCIA I DISCAPACITAT

Les persones acostumem a confondre el concepte «deficiència» amb el concepte «discapacitat» o «minusvalidesa». Quan veiem una persona que ens sembla diferent de nosaltres, ja li solem posar l'etiqueta de «deficient».

Reflexionem una mica. Considerem deficient aquella persona que intel·lectualment no té cap possibilitat d'aprendre ni té res a fer en la societat en què vivim, ja que té un problema mental. En canvi, un discapacitat o minusvàlid és una persona que té un problema físic, no pas mental, que el limita.

Podem adonar-nos, doncs, que la naturalesa del discapacitat no determina la persona, no és cap malalt mental. La discapacitat és una mera circumstància; els discapacitats estan condicionats per l'adaptació social de la seva limitació.

Si els considerem com a persones amb qualitats, podem esperar-ne alguna cosa; en canvi, els qui solament vetjen les seves discapacitats els veuran sempre com a persones amb cap possibilitat o amb molt poques. La discapacitat pot estar determinada per l'acceptació o el rebuig de les limitacions.

Els discapacitats no són diferents dels altres; s'ha de pensar que ells no se senten gens feliços quan els altres els consideren diferents.

També a vegades hom els qualifica de persones dependents. Ara bé, hi ha persones dependents i n'hi ha que es creuen que no ho són però que en realitat també ho són. En efecte, qui no depèn dels altres? Des que naixem, ja som dependents; amb el temps anem adquirint unes capacitats, però, tot i anar creixent, continuem dependent dels altres. Ens llevem després d'haver dormit en un llit que no sabríem pas fabri-

car; molts engegem la ràdio que no sabríem pas muntar; ens duixem amb aigua que tenim a la nostra disposició gràcies a tècniques d'enginyeria que, per suposat, desconeixem; esmorzem moltes vegades amb llet que no sabríem pas produir; sortim al carrer amb el cotxe el mecanisme del qual desconeixem... Molts no saben cuinar i, tanmateix, mengen diàriament; molts no saben planxar ni fer la compra administrant bé la butxaca. Les persones, per a ensenyar, també necessitem algú que ens ensenyi a nosaltres.

Hem de pensar que simplement per a fer les activitats més senzilles de la vida quotidiana ja ens podríem considerar «discapacitats» o «dependents», perquè tots necessitem l'ajuda dels altres per a poder fer la major part de les nostres activitats.

Durant molt temps s'ha considerat la discapacitat com alguna cosa que afecta la persona. Tanmateix, depenent de les facilitats que existeixen entorn del discapacitat, el seu problema es pot manifestar de manera més aguda o a vegades fins i tot inapreciable. Si l'entorn no s'adapta a les limitacions de les persones, es fan més visibles les seves discapacitats. Aleshores la discapacitat passa de ser un problema personal a ser un problema social.

He dit que de petits aprenem unes capacitats i, a mida que anem creixent, les anem perfeccionant i n'aprenem també de noves, i, bo i fent-nos grans, aquestes capacitats les anem perdent. S'ha de tenir confiança i estimular les capacitats dels discapacitats: LA DIFERÈNCIA SOLAMENT ESTÀ EN EL PUNT DE PARTENÇA. Sempre es pot aprendre. I sempre es pot progressar.

Rosa Ponsa

SOBRE UN PRIVILEGI DE LA VILA DE MOIÀ

I comte-rei Jaume I va atorgar,
• l'any 1266, a la vila de Moià i el seu B B H terme el privilegi de no haver d'abonar, els censalers, lluïisme als censalistes, en el supòsit de transmissió de finques subjectes a cens emfitèutic, àdhuc en el cas de vendes fetes a títol onerosos. L'aplicació del privilegi requeria que tant el venedor com l'adquirent fossin veïns de la vila o terme de Moià.

Aquesta concessió singular (solament compartida pels veïns de la vall de

Ribes, segons atorgament de Joan II l'any 1459, ratificat per Carles I en 1519) tenia molta importància en el segle XIII, quan l'activitat productiva principal requeia en el sector primari (agricultura i ramaderia).

Els emfitèutics formen una branca dintre l'institut jurídic dels censals, que, per dir-ho planerament, comporten una divisió del domini: el directe, que correspon al censalista, i l'útil, que pertany al censaler. El primer hi posava la finca, i el segon el seu treball per tal de millorar-la i obtenir-ne una major rendiment; el pagès abonava al propietari una pensió anual i aquest tenia encara el dret de percebre un lluïisme si el censatari cedia a un tercer els seus drets sobre la finca. La dispensa d'aquesta obligació integra la gràcia atorgada per Jaume I a la nostra vila i territoris de la seva dependència.

No hi ha (jubte que el cens, com a institució jurídica, se'ns presenta avui amb un cert caire arcaïtzant, atès que podríem dir que la distinció suara al·ludida, entre domini directe i domini útil, si bé incardinada dins els actuals drets reals, conceptualment comporta un regust medieval; fins al punt que, quan fou promulgada la Llei catalana de censos de l'any 1990, alguns juristes arribaren a plantejar, en via jurisdiccional, la possible inconstitucionalitat d'alguns dels seus preceptes, pretensió que fou rebutjada per la sentència de l'Audiència Provincial de Barcelona de 22 de novembre de 1995.

D'alguna manera me'n vaig alegrar, ja que aquest tipus d'institucions, directament o indirectament, enllacen amb les nostres arrels i ens recorden com la història d'un poble és forjada per un

Estàtua de Jaume I a València

entramat d'esdeveniments, sentiments, vivències i institucions que no és mai bo d'escapçar traumàticament.

El privilegi del gran rei conqueridor constitueix, també, en aquest sentit, un precepte singular, essent així que la Recopilació de les Constitucions Catalanes de l'any 1704 passà a la Compilació del Dret Civil Especial de Catalunya de 1960 (art. 306), i d'aquesta a l'ulterior text refós de 1984; per a ser recollit encara en l'article 15.5 de la Llei Catalana de Censos de 16 de març de 1990 i, finalment, en l'article 565-16e de l'actual Codi Civil de Catalunya.

Així, doncs, allò que disposà Jaume I l'any 1266 continua vigent el dia d'avui.

I ja que hem parlat del rei En Jaume, no estaria bé cloure aquesta col·laboració sense apuntar quelcom de la seva persona i de la fonda petjada històrica del seu regnat. Entre els anys 1213 i 1276 fou rei d'Aragó, comte de Barcelona i príncep sobirà de Catalunya; a partir de 1229 i 1238 seria també rei de Mallorca i de València. El seu govern sobre els territoris confederats fou segurament el més llarg, profitós i gloriós de tota l'Edat Mitjana.

La malaurada desfeta de Muret, on trobà la mort el seu pare Pere I (II d'Aragó), el deixà, ensems, orfe i desvalgut, a mercè de les ambicions i turbulències de la noblesa, acabdillada a vegades per membres de la seva pròpia família, com ara el seu oncle l'infant Ferran.

Afortunadament, el rei nin pogué estar-se uns quants anys a Montsó, on tenien una imponent fortalesa els frares guerrers del Temple. Allí gaudiria de l'especial protecció del català Guillem de Mont-rodon, mestre de l'Orde en els Estats catalano-aragonesos.

«El pobres cavallers de Crist» (algun dia caldrà parlar-ne, ara que la seva

imatge resta desfigurada pels amics de l'esoterisme i de la pseudo-història) inculcaren al petit rei dues idees, a les quals romangué fidel al llarg de tota la seva vida: mantenir una bona relació amb Roma i cercar la glòria i el profit en la lluita contra els sarraïns, sense buscar ni acceptar brega amb els altres prínceps cristians.

Jaume I, per mantenir aquesta política, es veurà constret a signar el tractat de Corbeil (1258) amb Lluís IX de França, que representà un reguitzell de doloroses renúncies a les terres del Llenguadoc i la Provença, assaonades amb esforços i sang dels catalans des dels temps de Ramon Berenguer I, en el segle XI. Però la pau amb França i la bona entesa amb el Papat ja li havien permès, abans, dedicar lliurement els seus esforços a la conquesta d'importants reialmes musulmans, emparant-se successivament de Mallorca (1229), València (1238) i Xàtiva, on féu solemne entrada l'any 1249. I, si bé renuncià a la possessió del reialme de Múrcia (que, com diu el *Llibre dels feits*, havia conquerit i repoblat de «bona gent catalana»), encara hi assentà fonaments per tal que el seu nét, Jaume II, pogués eixamplar fins a Guardamar l'àrea d'influència catalana.

La política de Jaume I bé mereix el dictamen favorable de la història, ja que, al capdavant, mentre de l'imperi que assoliren els seus successors a la Mediterrània, a costa de tants sacrificis demogràfics i econòmics per al Principat, solament ens en resta la precària catalanitat de l'Alguer, les conquestes del rei En Jaume bastiren gairebé dues terces parts dels Països Catalans, una realitat sòlida i sempre esperançada, malgrat totes les animadversions que avui puguin congriar-se sobre d'ells en un intent de desdibuixar-ne la identitat.

Ramon M. RODON GUINJOAN

EL MOIANÈS FA CENT ANYS SEGONS «EL PLA DE BAGES» DESEMBRE DE 1907

16 de desembre de 1907

Se procedex ab gran activitat a embalatjar els objectes donats al Ajuntament pera la *tómbola* organissada al Palau de Belles Arts a favor dels damnificats de Manresa.

El festival y *tómbola* tindrà lloc el pròxim diumenge ab la cooperació del gran tenor moyanés dòn Francisco Vinas, qui, segons nostres informes divendres arribarà a Barcelona procedent de València aont se trova.

Transcripció:
Jaume CLARA I ARISA

C

Cultura Tradicional

Aquest Nadal: Pessebres i Pastorets

Sortiu de casa!

**Trobareu una àmplia oferta de Pessebres i Pastorets
que us ajudaran a pair els torrons.**

Coordinadora de Pastorets de Catalunya: www.pastoretsdecatalunya.cat

Federació Catalana de Pessebristes: www.pessebrescat.org

Associació Coordinadora de Pessebres Vivents de Catalunya: www.rribes.org/pessebres

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació

MEMÒRIA D'UN HEROI TRANQUIL

El tema de l'ensenyament del català m'ha fet present el P. Llogari Picanyol i Pla, fill de Moià i durant un cert temps resident a l'Escola Pia de Sabadell. L'acció va transcórrer en la dècada dels anys seixanta del segle XX. El català estava proscribit de l'ensenyament i de la vida pública. Estudiàvem «comerç». Els fills de casa bona feien el batxillerat, per a continuar després fins a la universitat; els qui veníem del món del treball, en el millor dels casos, començàvem la nostra vida laboral en una oficina o despatx tèxtil, repassant, tallant, empaquetant i transportant a l'esquena peces i peces de roba.

La tasca del pare Picanyol consistia a fer-nos classe de religió, però el fundador de les revistes «Sabadellum» i «Modilianum» ens va sorprendre en regalar-nos un petit llibre que havia pogut editar gràcies a algun mecenes local i que segurament no havia passat cap mena de censura. Eren els primers rudiments de la gramàtica de la nostra llengua. El tracte era senzill: qui aprovés català superaria l'assignatura de religió; els qui suspenguessin, haurien d'examinar-se de religió pel setembre.

Teníem un company el pare del qual pertanyia a la Policia Governativa, aleshores anomenats «els grisos». Sembla que la decisió del pare Llogari no li va agradar gens, i no va tenir cap pensada millor que venir un dia al col·legi. L'escolapi era un home menut i grassonet, la imatge mateixa de la bonhomia; el «gris», contràriament, era un homenàs de quasi dos metres d'alçada, des dels talons a la gorra de l'uniforme, que lluia amb índissimulada satisfacció.

—*Quería hablar con usted, padre.*

—Doncs haurà de demanar hora a la consergeria. Aquest no és el lloc ni el moment per a poder-lo atendre.

—*Es sobre el tema de las clases de*

català, que no quiero que mi hijo lo aprenda.

—El seu fill, com la resta d'alumnes de religió, han d'aprovar l'assignatura, i en això no faré cap excepció.

—*Padre, usted sabe que el catalán está prohibido, y que soy guardià. Si yo quisiera...* —li va sortir el to prepotent.

—Jove, és millor que surti ara mateix del col·legi i no torni. Si vol que el seu fill continuï amb nosaltres, ja sap les condicions. I abans d'amenaçar ningú, vagi amb compte, perquè certament no sap amb qui està enraonant!

El P. Llogari Picanyol el va deixar amb la paraula a la boca.

El fill del guàrdia va estudiar català, i va fer-ho de forma profitosa.

En el meu cas, l'acció del pare Llogari em va permetre de conèixer la meua llengua i la meua cultura; coses, ambdues, que han estat cabdals en la meua existència.

El P. Llogari Picanyol, prevere escolapi, estudiós de prestigi, fundador i mantenidor de les revistes «Sabadellum» i «Modilianum», és l'exemple palès de l'heroi tranquil, a qui dissortadament la societat oblida amb massa rapidesa.

A la seva memòria.

Antonio MORA VERGÉS
(Castellar del Vallès)

EXPERIÈNCIES DE LA PRESÓ: ELS FAMILIARS DELS PRESOS (II)

Començo fent referència a dos fets que em varen impactar molt. Era al començament de les meves visites a la presó de joves de la Trinitat. Volia parlar amb un noi bastant tímid a qui fèiem el seguiment. La seva mare ens venia a veure sovint per saber-ne notícies. Era tan pobra que el podia anar a visitar molt poques vegades; no podia pagar-se els viatges i les hores de visita coincidien amb les seves de feina. Aquest jove, juntament amb la seva mare i els seus tres germans més petits, havia passat moltes nits dormint a l'escala perquè el seu pare, que arribava a casa sempre begut, els treia del pis.

Preguntant per ell als seus companys, em digueren que era a la barberia. Us imagineu la barberia d'aquella presó? Un racó d'una classe amb un parell de cadires atrotinades i un jove, també pres, que feia de barber amb unes eines que feien de tot menys tallar els cabells amb una mica de decència. Era per a evitar que les eines es convertissin en armes blanques que poguessin produir algun ferit.

En aquella barberia hi vaig trobar el jove que buscava; però, més que parlar amb ell, que ja ho havia fet diverses vegades, vaig entrar en contacte amb l'improvisat barber. Em vaig interessar per ell. Al principi em va dir que ell no era ningú, que no tenia nom i que no tenia necessitat de res ni de ningú que es preocupés per ell. Però a poc a poc i amb la col·laboració del seu «client» vàrem entrar en conversa i em va agafar confiança. De petit havia viscut feliç al costat de la mare i un altre germà. El seu pare havia marxat de casa. En tornar, se'l va emportar, el va introduir en la delinqüència i en la prostitució. Quan li va ser pos-

sible es va escapar; feia vida de carrer, amb tot el que això comporta, fins que, després de diversos actes delictius, havia anat a parar a la presó. Li vàrem anar fent seguiment a la presó de la Roca, on el van traslladar més endavant fins que en va sortir amb llibertat. Actualment torna a ser a la presó.

El segon fet fa referència a un pres de Quatre Camins. Un dia el vàrem trobar plorant desesperadament. La seva mare quasi no el visitava. I és que s'havia enamorat d'un jove, company de presó, a qui visitava en lloc del seu fill i li deixava els diners. Al pobre xicot no li entrava al cap tot això que passava i el tenia totalment desconcertat. Aquesta dona tenia dos fills més a la presó. Era viuda. Es dedicava a vendre droga i els primers clients eren els seus propis fills.

Aquests fets, per desgràcia, es donen, amb modalitats diverses, amb certa freqüència entre els familiars dels presos. Famílies dèsestructurades d'aquesta manera són una de les principals causes que fomenten la drogaddicció i la delinqüència, i, per tant, preparen l'ingrés a les presons d'una part dels nostres joves.

Per sort, no totes les famílies dels presos que he conegut tenen el mateix perfil. Sí que, en general, són pobres, amb pocs recursos humans i econòmics, amb poques aspiracions, que lluiten per la supervivència diària, però amb una gran capacitat de sacrifici per acceptar la sort dels seus éssers estimats privats de llibertat.

D'una manera particular, destacaria el sofriment de les mares o esposes que estimen profundament. Són capaces de fer grans esforços per superar tantes barreres —com citava en l'article ante-

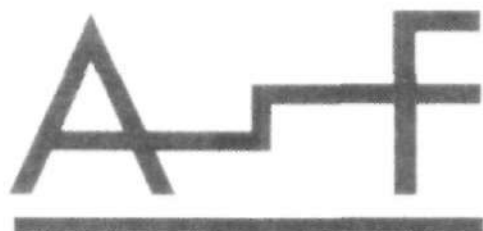
rior— i poder ajudar els seus fills o marits. Elles hi perden la salut i vessen moltes llàgrimes en la soledat de les seves llars, sense atrevir-se a confessar que són mares o esposes d'un delinqüent o un drogaddicte que viu darrere els barrots d'una presó. No s'avergonyeixen mai del fill que han engendrat o del marit, a qui, malgrat tots els vicis que pugui tenir, no volen deixar perquè l'estimen.

Més d'una vegada he acompanyat els pares d'un fill mort per sobredosi o d'una punyalada, dins i fora de la presó, en el

comiat definitiu a l'església i al cementiri. Trenca el cor veure el dolor d'aquestes mares —algunes enterrant el seu tercer fill— que es desmaïen víctimes d'algun atac d'histèria.

La nostra societat està obligada a fer tots els possibles per desterrar tota mena de drogues a fi de disminuir la delinqüència de molts dels nostres joves i evitar el dolor i les llàgrimes de tantes mares que estimen tant els seus fills, ni que siguin uns «delinqüents».

Josep M- OLLER, escolapi

ARQUITECTURA FERRER S.L.

Josep M^a. Ferrer i Serra
Arquitecte

Plaça St. Sebastià, 6, 1r - 7a, 08180 MOIÀ

Tel. 93 820 80 21 Fax: 93 820 76 03

e-mail: arquitectura-ferrer@coac.net

¿Ja tens el llibre
Moià, sempre Moià,
de Liduvina Daví?

Es troba a les llibreries de la vila.

CAMINADES PEL MOIANÈS

^•^ontinuant el cicle de caminades curtes per diferents llocs del Moianès, que organitza Rivendel, el dia 14 d'octubre es va fer la vint-i-sisena caminada. A dos quarts de nou del matí vam sortir de la plaça de Catalunya, o dels ànecs, una colla de caminaires amb cotxes, fins a arribar a la plaça de Sant Antoni Maria Claret, de Santa Maria d'Oló, per reunir-nos amb els qui ens hi esperaven; en total érem quaranta.

A les nou vam emprendre el camí cap a la Salada, una pujada molt forta que ens va fer entrar en calor i esbufegar fort. Passat Can Jordà, la pujada se suavitzava i vam poder contemplar el paisatge que s'obria als nostres ulls. Llàstima que des d'allà no vam poder veure el Pirineu

com s'hauria vist si el dia no hagués estat enteranyinat per aquell cantó. De tota manera, a nosaltres ens feia un bon dia amb sol. El camí és asfaltat i, per tant, no gaire agraït per als peus; per altra banda s'ha de reconèixer que no ens vam empolsinar gaire les sabates. Per aquest cantó no es passa pel costat de cap casa de pagès; la que queda més a prop és Moretones; de fet, fa uns deu anys que sí que el camí passava per davant de la casa.

Seguint camí enllà vam desviar-nos una mica per anar a veure una gran barraca de vinya que hi ha a la vora d'un camp. Tornats al camí, vam arribar a Santa Creu de la Plana, petita capella romànica sense culte i bastant aban-

Els caminaires davant el comunidor de Sant Joan d'Oló

donada, amb unes esquerdes a la façana que no fan preveure gaire bon futur per a aquesta bonica capella. Segons sembla, per allà els anys noranta hi varen fer unes obres als fonaments per tal de consolidar-la; ara ja li tocaria que s'acabés de consolidar i conservar; al cap i a la fi és un monument ben digne que ens varen deixar els nostres avant-passats.

Continuant el camí, vam arribar a Sant Joan d'Oló, petit nucli de cases a redós de la parròquia de Sant Joan. A la plaça del davant de l'església vam esmorzar al costat del comunidor que allà hi ha. Aquest comunidor és una construcció oberta als quatre vents, coberta i situada prop de l'església, que s'ha conservat al llarg dels anys i que es feia servir segons els temps per a comunir les tempestes; també, segons sembla, per a fer reunions de veïns a fi de solucionar problemes que podien sorgir entre el veïnat. Està ben conservat, gràcies a la reconstrucció que s'hi va fer en els anys noranta. De fet, és l'únic comunidor d'aquestes característiques que es conserva al Moianès, tret del de Sant Pere de Bertí, a Sant Quirze Safaja.

Vam entrar a l'església de Sant Joan i allà vam contemplar els dos retaules barrocs que s'hi conserven. Hi faltava el

retaula del Roser, que està en procés de restauració, segons ens va dir el senyor rector d'Oló. Són molt bonics i és una gran sort que no els destruïssin en la guerra del trenta-sis. Ens varen explicar una mica la seva història i així ens vam **fer** una idea més aproximada del que vèiem. De fet, hi ha un llibre de l'historiador Josep Galobart i Soler, monjo de Montserrat, que explica molt bé tot el que allà hi ha.

Vistos els retaules, encara que amb poca llum, ja que no vam saber per on s'encenien els focus que els il·luminen, vam continuar el nostre camí, ara desfent-ne un tros fins a la casa de Moretones. Una vegada allí, ens varen explicar una llegenda de la contrada i vam seguir després pel camí de les marrades, camí de bast que baixa per l'obaga de Moretones fins a la riera d'Oló, i d'allà, passant pel costat de l'antic molí del Coix, ara gairebé enrunat del tot, i després pel costat de la font del Roc, vam arribar a Santa Maria d'Oló, a la plaça de Sant Antoni Maria Claret, lloc des d'on havíem sortit quatre hores abans. Allà mateix ens vam acomiadar i cadascú va tornar pels seus propis mitjans al seu lloc d'origen. Esperem la pròxima excursió, a veure per on ens portarà.

Sebastià PADRISA

Odontologia conservadora i estètica
Endodòncia i pròtesis
Odontopediatria
Ortodòncia
Cirurgia
Implants

Visites diàries de
dilluns a dissabte

CLÍNICA DENTAL ANFRUNS

Dr. Lluís M. Anfruns i Serra / Metge - Estomatòleg

Av. de la Vila, 3-5 - 08180 Moià - Tel. 93 820 81 28

L'ESPLAI

Heu ací les activitats de l'Associació de Gent Gran de Moià (l'Esplai), que extraiem del butlletí núm. 134 (octubre 2007):

Dimarts dia 2 d'octubre, de cinc a sis de la tarda, sessió gratuïta del mètode Pilates de gimnàstica. A les set, a Can Carner, conferència sobre «Alimentació i exercici físic», a càrrec de Carme Guerrero.

Dijous dia 4 del mateix mes, a les cinc de la tarda, darrera sessió del taller «Com assolir una alimentació i nivell físic saludables».

Diumenge dia 7, a les sis de la tarda, ball animat per Ramon Russell i sorteig d'una toia.

Dijous dia 11, a les cinc de la tarda, cine-fòrum sobre *El hijo de la novia*.

Diumenge dia 14, a les sis de la tarda, projecció del film *Billy Elliot (Vull ballar)*.

Dimarts dia 16, excursió a la comarca del Matarranya, amb dinar a Vall-de-roures.

Dijous dia 18, a dos quarts de sis de la tarda, assemblea extraordinària de l'associació per a elegir la nova junta i tractar alguns assumptes sobrevinguts. Degustació de coca i vi bo.

Diumenge dia 21, a les sis de la tarda, ball animat per Josep Maria d'Avinyó i sorteig d'una toia.

Dimarts dia 28, a la mateixa hora, escenificació de la comèdia *Romeu de 5 a 9*, a càrrec de l'Associació Cultural de la Dona de Caldes de Montbui. Sorteig d'una toia.

Dies 25 d'octubre, 8, 15, 22 i 29 de novembre, i 13 i 20 de desembre, taller de lectura titulat «Grans lectors», organitzat per la Fundació la Caixa.

A primers d'octubre començà a funcionar la nova aula d'informàtica.

Els Cantaires de l'Esplai van actuar a l'Estany el 26 d'agost, i a Calders el 6 d'octubre. •

Un llibre indispensable:

Moià, 1947-2006.

**«La Tosca», seixanta anys
de vida moianesa,**

**de Jaume Clarà i Arisa,
profusament il·lustrat**

LLENGUA
TÍMIDA
BUSCA
COMPANYA
AMB QUI
PERDRE LA
VERGONYA

LLANÇA-T'HI! COMPARTEIX LA LLENGUA.

Voluntariat per la llengua és un programa que facilita que persones que habitualment parlen català es trobin amb persones que volen practicar-lo i conversin en un ambient real i distès.

Si vols més informació:
truca al 012 o entra a: www.vxl.cat

Generalitat
de Catalunya

CAMPANADES

L'EXEMPLE DEL MAL EXEMPLE

L'inoblidable Michel de Montaigne, en els seus *Assaigs*, conta que mitja dotzena de nois anaven cada dia a casa d'un home que els ensenyava música i a tocar. El cas és que un dia a la setmana els portava sota la finestra de la casa on vivia un que tocava malament la lira. Després de tenir-los allà una estona escoltant, aquell dia la classe s'havia acabat. «Avui heu après com no s'ha de tocar», els deia el professor.

Continuant la idea, Montaigne explica que el legislador Licurg, que comandava un exèrcit, va ordenar que tots els esclaus espartans fossin embriagats per tal que els soldats, veient-los destarotats i atordits pel vi, es guardessin de l'alcohol.

Certament, l'exemple del mal exemple pot alligonar-nos, sobretot avui que se'ns brinden ocasions de tota mena.

ALÍCIA NO SAP QUI ÉS

En el conegut conte de Lewis Carroll, al país de les meravelles, Àlícia, un matí, en despertar, té una sensació estranya i es pregunta si és ella mateixa o una altra nena.

Àlícia diu: «Ave Maria, ave Maria! Oi, que és estrany, tot això! Voldria saber si m'han canviat, aquesta nit. No sé si sóc jo mateixa o una altra nena. Hi ha algú que em pugui dir qui sóc? Si us plau, responeu-me. Potser sóc la meva amiga Ada, potser sóc la meva amiga Mabel... Oh, Mare de Déu, que n'és, de desconcertant, tot això!»

Parlant, ara, de cada un de nosaltres, podem assegurar que, un dia o altre, també dubtem de la nostra identitat, sobretot avui que la publicitat ofereix continuament, sobretot a elles, al·licients i estímuls oer a canviar d'imatae.

En la nostra cultura, la imatge té una enorme importància i ens volen convèncer que l'autoestima demana aquests canvis d'imatge o de *look*.

LA SENYORA DEL XALET, LA CRIADA I EL GOSSET

La senyora Clara havia nascut al camp, era viuda i d'aquelles dames que, mudades i tot, conserven trets camperols evidents en el gust d'ornamentar-se amb cintes els vestits i amb farbalans de blonda el capell. Algunes solen barrejar el català amb algun «pues» castellà. Quan nosaltres érem marrecs, a una dama d'aquestes, que venia al poble a l'estiu, li dèiem la senyora «pues».

La senyora d'aquesta rondalla tenia una criada pagesívola, mig feréstega, que es deia Carme. Totes dues habitaven en una casa no gaire gran, amb finestrans verds, arran de la carretera. En deien el xalet.

Una nit els en passà una de grossa: algú els robà la dotzena de cebes que havien fet plantar a l'hortet. Quan la criada s'adonà del furt, corregué a dir-ho a la senyora, la qual baixà alarmada, encara amb la camisa de dormir. Estaven desolades, nervioses, no sabien què es pescaven ni què deien: resseguien les petjades, feien suposicions.

El rumoreig del furt s'estengué i, molt sufocades, es presentaren algunes veïnes. L'home d'una casa propera donà un consell a la senyora i a la criada: «Vostès haurien de tenir un gos, almenys per a donar l'alarma.»

La senyora Clara pensava que un gos, de tant menjar, les arruïnaria. En tot cas, hauria de ser un esquix de gos, que mengés poc i que clapis. L'adroguer en tenia un que els aniria bé, però en volia cent duros per rescabalar-se del que li

havia costat fer-lo créixer. La senyora Clara estava d'acord a adquirir un gos, però no a comprar-lo.

Aleshores el flequer, assabentat del desig, un matí, engegant l'auto, anà a portar-los un gosset d'aquells que tenen un morro de fura, semblen una cuca de cent cames i tenen un plomall de cua igual que una trompeta.

La senyora Clara i la criada veieren amb bons ulls aquell gosset que no els costava ni cinc cèntims. Li donaren aigua

i en begué; un tros de pa, i se'l menjà, com si ja fos a casa seva. El deixaren lliure a l'hortet i clapia: això sí, només per demanar la manduca.

Tret d'això, entrés qui entrés, de dia o de nit, el gos li feia festes i mai no deia aquest hort és meu. És a dir, un gos ideal perquè, qualsevol nit, en alguna ocasió, algun lladregot s'emportés, a dins d'un mateix sac, el gos i les cebes.

Mn. Pere CAMPÀS BONAY

NECROLÒGICA

»I dia 10 de novembre moria, a l'extraordinària edat de 107 anys (que **Emva** complir el dia 7 de maig), Joan Ambrós i Germà, «el Maquinaire». Si bé residia a Caldes de Montbui, estava molt relacionat amb Moià, sobretot amb el món de pagès. Durant noranta anys va venir a Moià, el diumenge, a mercat i, per tant, va conèixer cinc generacions de diverses famílies de la vila.

Home optimista i assenyat, encara que anava complint anys mantenia la

il·lusió per la vida i una bona visió de futur. Tots els qui hem tingut la sort de conèixer-lo l'hem estimat i admirat i volem donar, amb aquestes quatre ratlles, el nostre més sentit condol a la família.

(Més informació sobre aquest personatge: LA TOSCA, juliol-agost 1999, p. 20, i juny 2000, p. 35.)

Joan ROCA

Advertisement for ASFALTEX products. The central image shows several rolls of asphalt material. Text on the left lists: LÁMINES IMPERMEABILIZANTES, PREPARATS ASFÀLTICS, MÀSTICS I PERFILS PER A JUNTS, and AÏLLADORS TÈRMICS I ACÚSTICS. Text on the right lists: ADITUS PER A MORTERS I FORMIGONS, PINTURES PER A LA CONSTRUCCIÓ, and PRODUCTES ANTICORROSIUS. The ASFALTEX logo is prominently displayed in the center, with the tagline 'Prestigi en Impermeabilització' below it. At the bottom, contact information is provided: Ctra. Molins de Rei a Rubí, km. 7,3 VALLDORÈIX (Barcelona), 936 747 112 - Fax 935 894 393, E-mail: asfaltex@adves, http://www.asfaltex.com.

L'ART DEL CARBÓ

En aquest article fem una evocació de l'art del carbó en la dècada dels anys 1920-1930.

A pagès l'hivern era una època de poca feina, a causa de les condicions climàtiques, i s'aprofitava per a fer piles de carbó. Així els boscos, durant la hivernada, s'omplien d'activitat i les llargues nits hivernenques, al costat de la carbonera, eren testimoni de llegendes i cançons que anaven passant dels uns als altres.

CARBONAR

Carbonar era una feina que implicava molta gent. No hi intervenia tan sols el carboner, sinó el negociant que comprava el bosc destinat a la producció de carbó, el llenyataire que tallava la llenya i l'ajuntava a la plaça carbonera i el tra-

giner que, carregat amb sarrons sobre els matxos, duia el carbó fins a la vila.

LA BARRACA

Hi havia barraques o cabanes que servien d'aixopluc als carboners i pastors, els quals, de fet, feien vida al bosc. Les barraques eren de pedra, amb teulada de branques i fang. La tasca dels carboners incloïa l'entallada de la fusta amb les destrals, la preparació de la carbonera, l'empilament i la cuita.

ELS LLENYATAIRES

Una de les relacions econòmiques bàsiques dels homes amb el bosc era la feina de llenyar, de fer llenya, tallar-la, recollir-la i carregar-la. Els qui ho feien eren anomenats llenyataires. Per bé que la funció de la llenya se sobreposava

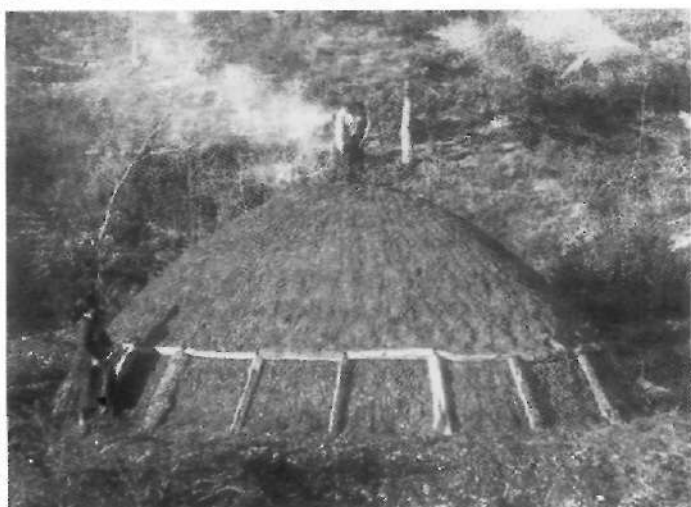
Barraca de carboner

Treballant per fer carbó

Preparant la carbonera

Moment d'encendre una carbonera

Transport de carbonet

amb la del carbó vegetal, la fusta verge feia flama i un foc més viu, ben agradable a la llar de foc, mentre que el carbó era més utilitzat per a cuinar. La llenya servia també sovint com a ignífer del carbó, més difícil d'encendre.

EL CARBONEIG

El carbó es produïa per una combustió lenta de fustes diverses en condicions de manca d'aire. La pila de llenya es construïa acuradament al voltant d'una xemeneia central i, finalment, es cobria amb terra. La cocció podia durar prop de dues setmanes i constituïa tot un art. La llenya havia de quedar prou amuntegada perquè n'hi cabés com més millor, i amb un forat al mig per a encendre. S'havia de posar de tal manera que es pogués fer una combustió uniforme.

Quan ja tenien la llenya amuntegada, hi posaven herba i brossa per sobre i després ho tapaven tot amb terra com si fos un boic (pilot de llenya seca i de bro-

sa cobert de terra, que es crema i s'es-campa com a adob), sempre respectant la xemeneia del mig i uns forats laterals.

Encendre una carbonera volia dir que sortia flama per sobre la terra. El carbó es feia amb el foc que cremava a dins, i la llenya s'anava consumint a poc a poc. Si hi entrava massa aire, es feia flama i llavors, en lloc de carbó, quedava cendra. Per això, un cop feta la carbonera, calia quedar-se nit i dia al costat per vigilar.

ELS BOSQUEROLS

Els bosquerols d'avui aconsegueixen funcions ben diferents de les d'antany i generen nous oficis. Investigadors, monitors d'educació ambiental, guies excursionistes, personal de manteniment i vigilància, com ara els guardes, són els representants d'aquests nous oficis lligats al medi natural, que sovint hereten i aprofiten els coneixements dels antics bosquerols.

UN ESTANYENC

HOSPITAL-RESIDÈNCIA

L'Hospital-Residència de la Vila de Moià va convocar, per al diumenge dia 28 d'octubre a la tarda, un acte públic que reuní diversos aspectes.

A partir de les quatre, visita a les instal·lacions del menjador, remodelades i amb canvi de finestres, amb subvenció de «la Caixa» (la fotografia adjunta mostra una part del menjador remodelat). També s'han canviat les finestres de la sala on passen l'estona els avis, gràcies a una subvenció de la Caixa de Manresa.

A dos quarts de sis, a la sala polivalent, Agustí Grau i Fonts, president del

Patronat de FHospital-Residència, va dir unes paraules de salutació. A continuació, Josep Montràs i Rovira, alcalde de la vila, va lliurar una placa commemorativa als cinc residents que enguany han complert noranta anys. Tot seguit, la Coral de Moià, dirigida per Ferran Miró, va oferir un concert, amb un variat repertori de cançons. Al final, hom lliurà un ram de flors i un record a tres components de la Coral que es jubilaven com a tals.

Tothom sortí complagut d'aquesta tarda de portes obertes al benèfic establiment moianès.

LA GUERRA DE SUCCESSIÓ I EL SEU RESSÒ AL MOIANÈS

Coincidint amb els tres-cents anys de l'inici a la península Ibèrica de la Guerra de Successió a la corona espanyola (1705-1714), el mes de novembre de l'any 2005 es va inaugurar la remodelació de la primera planta de la Casa Rafel Casanova, edifici gestionat pel Museu d'Història de Catalunya. La nova exposició permanent permet d'endinsar-se en les convulsions polítiques i socials que marcaren la dècada del conflicte bèl·lic successori, la repressió que vingué després de la derrota de l'opció austriacista i, des de finals del segle següent, la recuperació de la figura del darrer conseller en cap, el moianès Rafel Casanova, com a símbol del naixent catalanisme polític.

Gairebé dos anys després, l'Associació Cultural Modilianum —amb la col·laboració de l'Ajuntament de Moià i del mateix Museu d'Història de Catalunya— ha volgut dedicar el cicle anual de tardor a l'estudi d'aquest període històric i ho ha fet amb quatre conferències i una sortida a Barcelona.

En la primera intervenció, Joaquim Albareda, de la Universitat Pompeu Fabra, va descobrir les claus de l'aposta dels catalans pel bàndol austriacista. Entre aquestes, destaquen el sentiment popular antifrancès, molt evident a la plana de Vic —bressol dels principals insurgents, coneguts com a «vigatans»— i altres zones frontereres, que en

Els visitants dins el Parlament de Catalunya

la darrera dècada havien patit constants ocupacions de les tropes franceses; les relacions comercials de les elits econòmiques catalanes amb Anglaterra i les Províncies Unides (els Països Baixos), el sistema parlamentari de les quals era un exemple a seguir per a Catalunya; o, també, el fet que, en l'inici de la guerra, l'opció austriacista, que comptava amb el suport de les principals potències europees, semblava l'opció guanyadora.

Agustí Alcoberro, de la Universitat de Barcelona, analitzà la repressió i, sobretot, l'exili que hagueren de patir els catalans i altres simpatitzants de la causa austriacista en haver perdut la guerra. Aquests, en una xifra que sobrepassà els 25.000, marxaren cap a Itàlia i la cort imperial de Viena. Però la posterior recuperació espanyola dels territoris italians els obligà a un segon exili cap a Àustria i molts d'ells hagueren de participar en altres guerres europees de la segona meitat del segle XVIII. Una part d'ells participaren en l'intent, fracassat, de crear una Nova Barcelona en el banat (territori governat per un ban) de Temesvar, a l'actual Voivodina, regió autònoma de Sèrbia.

La tercera intervenció, a càrrec d'Ismael Almazàn, presentà una visió ben diferent. A partir de l'anàlisi de la història militar del moment i dels interessos geopolítics de les potències enfrontades, el conferenciant defensà la vulnerabilitat amb què es trobà Catalunya en aquells moments. Sense exèrcit i, per tant, sense poder polític, estigué a mercè de les potències aliades, en especial d'Anglaterra, amb la qual els «vigatans» havien signat l'any 1705 el Pacte de Gènova pel qual la reina Anna es comprometia a defensar els privilegis i les constitucions de Catalunya; un pacte, a més, que per a Almazàn no gaudia de validesa legal en haver estat signat per simples persones a nivell particular.

Finalment, en la darrera sessió, Jaume Clara i Ramon Tarter, de l'Asso-

ciació Cultural Modilium, centraren les seves intervencions en les repercussions de la guerra en el Moianès. Jaume Clara, després de donar una pinzellada de la situació econòmica i social de la comarca, realitzà una panoràmica de les accions bèl·liques i repressives que tingueren lloc, tant durant els anys de guerra —en especial els dos darrers— com sobretot en la dècada posterior; bona part de les dades que oferí procedien de la consulta de la documentació notarial dipositada a l'Arxiu de la Corona d'Aragó. Per la seva part, Ramon Tarter presentà el perfil biogràfic i la intervenció específica durant la guerra de diversos moianesencs, tant del bàndol austriacista (Rafel Casanova, Francesc Carbonell Prat i Areny, el pare i el fill Crespiera, o els germans Baixeres, de Castellterçol) com del borbònic (amb especial èmfasi en la família Alòs, de procedència moianesa).

El cicle d'activitats va concloure amb la sortida, el dissabte dia 10 de novembre, a Barcelona, on es varen realitzar tres visites. La primera, al castell de Montjuïc, construcció de mitjan segle XVIII —i, per tant, posterior a la Guerra de Successió—, mostrà la necessitat d'adequar el Museu Militar allà instal·lat tant pel que fa a l'aspecte museístic com al discurs autojustificatiu de les actuacions del règim franquista. A continuació, en canvi, una visita a l'antic polvorí del Parc de la Ciutadella, construït després de la derrota de 1714 i des de 1932 seu del Parlament de Catalunya, que fou guiada amb gran interès i apassionament pel diputat Josep Rull (del grup parlamentari de Convergència i Unió). I, finalment, a la tarda, clogué la jornada una visita a la recomanable exposició «Catalunya i la Guerra de Successió», al Museu d'Història de Catalunya; una exposició comissariada per Agustí Alcoberro i amb disseny de la moianesa Lúdia Antúnez.

BIBLIOTECA DE MOIÀ

^enim el gust de comunicar als lectors de LA TOSCA que recentment s'han digitalitzat i ja són consultables a través d'internet les antigues publicacions moianeses: «Butlletí de la Lliga de Defensa de l'Arbre Fruiter», «Clar i Net», «Moianès» i «Modilianum» (primera època). Les trobareu a la pàgina web de les biblioteques de la Diputació de Barcelona (www.diba.cat/biblioteques), clicant a «Fons locals digitalitzats».

Des d'aquesta mateixa pàgina web podeu també consultar, de casa estant, el fons de la biblioteca de Moià, reservar llibres, discos compactes, audiovisuals en format DVD, etc, com també renovar

els que teniu en préstec a casa. A tal fi solament heu de clicar a «Catàleg Col·lectiu».

Pel que fa a les tertúlies literàries, recordem que el darrer dilluns de cada mes, a les vuit del vespre, fem tertúlia sobre un llibre escollit prèviament. Per a la tertúlia del mes d'octubre vam tenir el goig de comptar entre nosaltres l'escriptora Imma Monsó (com es pot veure en la fotografia adjunta).

Si voleu participar en el club de lectura, heu de passar a recollir el llibre a la biblioteca. El que proposem per a la tertúlia del mes de gener és *Tot està il·luminat*, de J.S. Foer. Us hi esperem.

GAS-OILS ROVIRA, S.L.

CALEFACCIONS INDUSTRIES
AGRICOLA

MOIÀ Avda. Zona Industrial, s/n
Tel. **830.12.25**

AVINYÓ Antoni Pont, s/n
Tel. **838.72.78**

CALDERS Ctra. de Manresa Km 18,4

AGENCIAT
EXCLUSIVAMENT

C - Campsa

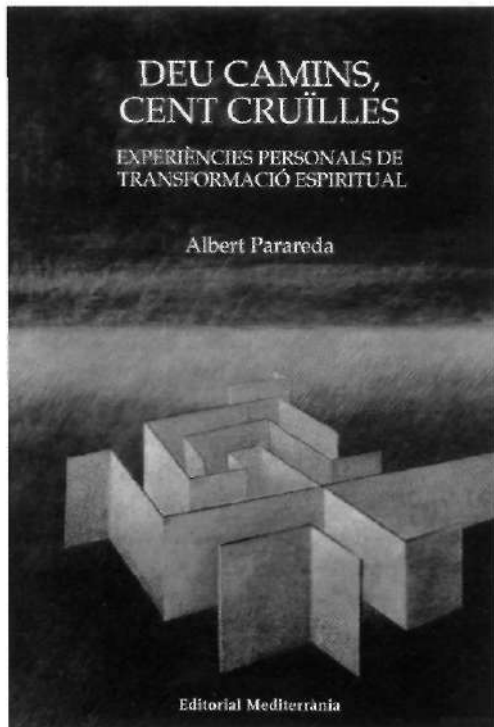
PUBLICACIONS

En aquesta secció donem compte de publicacions relacionades amb Moirà o el Moianès o bé d'informació publicada sobre la nostra vila i rodalia i la seva gent. Distingim tres apartats: llibres, revistes i diaris.

Llibres

En l'apartat de llibres, hem vist:

—*Deu camins, cent cruïlles. Experiències personals de transformació espiritual*, d'Albert Parareda, editat per Mediterrània, col·lecció «Temes d'ara mateix», 35, Barcelona, setembre del 2007, 336 pp.; un total de deu entrevistes a cinc homes i cinc dones a qui l'autor ha conegut i que poden explicar diferents experiències de tipus vital o espiritual.

—*Los sínodos de la diócesis de Vic comprendidos entre los años 1299-1433*, tesi doctoral del prevere moianès Ramon Roca i Sallas (finat a començaments d'aquest any 2007), dirigida pel professor Eloy Tejero i presentada a la Universitat de Navarra. És un exemplar mecanografiat i relligat, de 351 pp., datat a Pamplona l'any 1978. Aquest exemplar ha estat dipositat a la Biblioteca de Moirà, secció d'autors locals, a disposició de qui vulgui consultar-lo. La tesi, redactada en castellà, transcriu i estudia una sèrie de manuscrits llatins (amb alguns fragments en català antic) conservats a la Biblioteca Episcopal de Vic.

Revistes

En l'apartat de revistes i començant per les editades a Moirà o rodalia, hem vist:

—el número 90 (setembre-octubre 2007) de «Tretze Veus», butlletí del Servei de Catequesi de l'arxiprestat del Moianès, amb 4 pàgines de temàtica catequística; també el número 91 (novembre-desembre 2007), igualment de 4 pàgines;

—el número 16 (15-10-2007) de «Moirà més», butlletí de l'Ajuntament de Moirà, amb 12 pàgines d'informació municipal;

—el número 2 (octubre 2007) de «Les Notícies del Museu», butlletí informatiu del Museu de Moirà, les Coves del Toll i l'Arxiu Històric de Moirà, amb 4 pàgines d'informació museística;

—el número 29 (novembre 2007) de «El Butlletí» del grup municipal MAP, amb 4 pàgines d'informació municipal.

Passant a les revistes editades a fora, hem vist:

—el número 156 (any 2005) de «Ausa», publicació del Patronat d'Estudis

Osonencs, amb l'article *Jordi Sarri, arquitecte*, signat per M. Àngels Ferrer Ballester i Rosa Plans Pladevall, que ocupa les pp. 237-264, molt interessant per a conèixer aquest arquitecte moianès finat l'any 2005. El resum de l'article és el següent: «Jordi Sarri, arquitecte durant més de quaranta anys, ha deixat una empremta considerable. Molts carrers de la ciutat de Vic i d'altres indrets del país estan configurats per edificis que són creació seva (l'Habitatge Catalunya, el conjunt Ronda...). Home del país, d'una gran personalitat, i home del seu temps implicat en la societat, la seva obra està vinculada a l'evolució de la construcció i als canvis de models econòmics, polítics, socials i estètics. Vocal de la Junta del Patronat d'Estudis Osonencs, en fou un assessor rellevant, i fou el responsable de la remodelació de la seva seu, el Temple Romà de Vic»;

—els números 1084 (setembre 2007) i 1086 (octubre 2007) de «Cavall Fort», amb sengles articles de M. Àngels Petit i Mendizàbal (*Bastet i els altres gats* i *Les nines romanes*) i les habituals col·laboracions del dibuixant moianès Picanyol;

—el número 26 de l'anuari «Arxiu de Textos Catalans Antics» (Barcelona 2007), amb breus ressenyes d'articles referents a temàtica moianesa: Josep Galobart i Soler, *La consuetat parroquial de Sant Andreu de Castellcir escrita per Mn. Francesc Coma l'any 1666* (dins «Miscel·lània Litúrgica Catalana», XII [2004]); íd., *La consuetat de la parròquia de Sant Vicenç de Calders (1662)* (dins «Modilium», 33 [2005]); íd., *Dues obres de l'escultor manresà Josep Generes per a l'església parroquial de Sant Vicenç de Calders* (dins *Església, societat i poder*); Roser Serra i Coma, *Aproximació al castell de Calders a partir de l'inventari de 1419* (dins «Modilium», 33 [2005]); R. Creixell i T.M. Sala, *Retrats de família: els secrets dels Gònima* (dins «Barcelona. Quaderns d'Història», 12 [2005]).

Diaris

Passant als diaris, hem trobat les següents notícies (que donem per ordre cronològic i, si no diem res, es tracta del diari manresà «Regió 7») d'interès per a Moià i rodalia i la seva gent:

—15-10-2007: «Comença el judici per l'acusat d'assassinar la seva parella a Calders». «Futbol, Segona Territorial: El Moià no afluixa i supera el Fruitosenc a la segona part».

—16-10-2007: «L'acusat del crim de Calders nega haver mort la seva dona i diu que n'estava molt enamorat». «Dues veïnes d'Artés ferides en un xoc a Moià». «Triatló, Circuit Català: Llobet i Henestrosa s'exhibeixen a Sitges, però un error dels jutges els priva de ser els primers».

—17-10-2007: «Els Mossos diuen que el matí del crim de Calders van trobar l'acusat "fred i estrany". "L'Elena volia deixar la prostitució, però necessitava els diners per a pagar deutes"». «El castell de Cardona i la Casa-Museu de Rafel Casanova de Moià són dos dels eixos principals del que s'ha batejat com a Ruta 1714* un itinerari turístic-històric que posa en marxa la Generalitat, vinculat a l'exposició sobre la guerrada Successió que ahir va inaugurar el Museu d'Història de Catalunya».

—18-10-2007: «Fiscal i acusació confien que les proves pendents culpabilitzin l'acusat de Calders». «Ciclisme, Màsters: El moianès Jaume Morales s'enduu la Challenge de Mallorca».

—19-10-2007: «Els forenses descriuen Maronas com "una persona a qui agraden les sensacions fortes"».

—20-10-2007: «El pèl trobat a la mà de la víctima de Calders no pertany a Josep Maronas».

—21-10-2007: «Es rebenta una sitja a Moià que causa un vessament d'oli».

—23-10-2007: «Imatges d'un caixer contradiuen la versió de l'acusat del crim de Calders. "No hi ha dubte de qui és

l'assassí"». «He fet quilòmetres per fotografiar una flor», breu entrevista a Carme Codina i Portet, fotògrafa aficionada de Moià, dins la secció «Gent de casa».

—24-10-2007: «La fiscal manté presó per a Maronas i la defensa diu que s'han manipulat proves». La «meteoimatge» és un panorama des del mirador de Calders, fotografia tramesa a la redacció per Sussi Garcia.

—25-10-2007: «El moianès David Henestrosa participa en el campionat del món de Xterra a Mauia (Hawaii)». La «meteoimatge» és un bosc de Castellterçol, amb colors tardorencs, foto enviada a la redacció per Joan Capdevila.

—25-10-2007 («Osona Comarca»): «Un grup de vigatans recull signatures perquè beatifiquin el capellà de la Calla. La recentment creada associació Mossèn Guiteras Capellà de la Calla ja ha recollit més de 700 firmes». «Collsuspina diu no al projecte d'un parc eòlic». «Endesa pretén construir un parc eòlic a l'esquena del municipi», entrevista a Josep Maria Girvent, alcalde de Collsuspina.

—26-10-2007: «El jurat decideix que el company de la dona de Calders n'és l'assassí. Josep Maronas rep amb expressió impassible un veredicté unànim que conclou que va simular un robatori a la casa de la Guàrdia per disfressar el crim», notícia de primera pàgina, ampliada a l'interior.

—27-10-2007: «Moià debat l'agricultura ecològica». «A Eivissa multaran amb 15.000 euros la Fura dels Baus per una cercavila». «Moià rep el segon cros escolar de l'any al Bages». La «meteoimatge» són uns cabirols al Moianès, fotografia tramesa a la redacció per Carles Illa.

—30-10-2007: «El Moià, líder de Primera a la lliga de petanca». «Triatló de Muntanya: David Henestrosa acaba en un brillant novè lloc en el mundial de Xterra».

—31-10-2007: «Natursoy (Castellterçol) inverteix 3,5 milions d'euros per a triplicar la seva superfície».

—2-11-2007 («Avui»): «Les portes de La Fura. El grup català torna al Liceu amb el seu muntatge del "Diari d'un desaparegut" de Janàcek i de "El castell de Barbablava" de Bàrtok, coproduïts amb l'Òpera de París».

—3-11-2007: «Calders reprèn els treballs de millora i promoció del seu patrimoni cultural. Amb l'actuació se senyalitzaran diferents rutes i es recuperaran béns d'interès local».

—4-11-2007: «Calders s'afegeix al Projecte Rius per protegir el curs fluvial».

—6-11-2007: la «meteoimatge» són uns rovellons trobats al Moianès, foto enviada a la redacció per Montse Castillo València.

—7-11-2007: la «meteoimatge» és el congost de Mont-rebei, fotografia tramesa a la redacció per Joan Capdevila.

—11-11-2007: «Castellterçol incrementa les ordenances el quatre per cent».

—12-11-2007: «Un vessament obliga a tancar el CAP de Castellterçol».

—13-11-2007: «Ecologistes alerten d'un nou eix en estudi que creuaria el Moianès. El Fanal de Moià afirma que s'està analitzant una traça que aniria de Mollet a Sant Feliu de Sasserra». «Calders mostrarà la història i la tasca de l'escola Bressola».

—14-11-2007: «L'Audiència de Barcelona ha condemnat Josep Maronas a una pena de 18 anys de presó per haver matat la seva parella sentimental, Maria Elena Bouzos, l'1 de març del 2004 a Calders. A Maronas, a qui el jurat popular ja va declarar culpable, l'acusen d'assassinat amb traïdoria amb l'agreujant de parentiu. 150.000 euros per al fill de Bouzos i 50.000 per als pares».

—15-11-2007: «En el Trofeu Federació Infantil (sub-15), Caria Ubasart (Judo Moià) va ser segona en menys de 48 kg».

—17-11-2007: «L'Ajuntament de Calders inicia avui l'adhesió al Projecte Rius».

—18-11-2007: «Motor: Calders i Fonollosa vibren avui amb la fi dels campionats de Catalunya d'enduro i motocròs».

—19-11-2007: «Futbol, Segona Territorial: El Moià no supera l'Oló, però es manté al capdavant». «Enduro: Calders

corona Miki Arpa en el seu comiat com a professional».

—20-11-2007: «Al llarg de la meua vida gairebé no he fet vacances», breu entrevista a Jaume Valldeoriola i Clara, manyà de Moià, jubilat després de 50 anys de treball, dins la secció «Gent de casa». «La ciclista moianesa Anna Henestrosa guanya en la segona cursa de muntanya, a Castellterçol».

PENSAMENTS CAÇATS AL VOL

Els amics... Si se'n tenen gaires hi ha el perill de no tenir-ne cap.

«Queda't!» És l'expressió més bella que les orelles poden sentir dels nostres amics.

El pitjor que ens pot passar és no saber tenir amics. És galopar per un desert inacabable.

Quan entre dos amics un es considera una mica superior, aviat s'acaba l'amistat. Cal saber sentir-se iguals.

Quan l'adversari calla, no vol pas dir que l'hàgim convençut.

Quan els qui poden fer el bé no el fan, es predisposen a fer el mal.

Seria una sort veure'ns tal com ens veuen els altres.

Les persones intel·ligents fan fàcils les coses difícils; les poc intel·ligents fan difícils les coses fàcils.

Ens fem vells quan comencem a preocupar-nos per la nostra vellesa.

El secret de la felicitat no és fer el que es vol, sinó voler el que es fa.

S'han de tenir aspiracions elevades, afanys moderats i necessitats petites.

Ajuntar les mans per pregar no està gens malament; obrir-les per donar generosament és millor.

El sistema educatiu que no compta amb els pares és una galleda amb un forat al fons.

Si no tenim raó, cal rectificar, i si en tenim, cal no ser inaguantables.

Si tothortí netegés davant de casa seva, el poble seria un sol.

Perdre els diners és una pèrdua lleugera. Perdre l'honor és una pèrdua considerable. Desanimar-se és una pèrdua irreparable.

Sebastià CODINA
(«Vacarisses», novembre 2005)

**CLÍNICA
PODOLÒGICA
MOIÀ**

DR. Carme Mendoza Saera
Nº Col. Podologia 1.113 / Nº Col. Infermeria 34.996

TRACTAMENTS DE PODOLOGIA I INFERMERIA

Plaça Colom, 4, 2n, 2a
Tel. 93 820 9155 - 08180 MOIÀ

PÀGINA DE L'INSTITUT

Jornada de la Ciència

La setmana del 9 al 18 de novembre es va celebrar a Catalunya «La Setmana de la Ciència», amb l'objectiu de promoure el coneixement i la vocació científica entre els estudiants. L'Institut d'Educació Secundària (IES) Moianès es va afegir a aquesta celebració organitzant actes el dia 14 i el dia 16 del mateix mes.

Concretament, el dimecres dia 14 de novembre va tenir lloc a l'IES Moianès una conferència per als alumnes de batxillerat a càrrec de Miquel Chillón, investigador ICREA a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), llicenciat en biologia i doctor en genètica, membre del Comitè de Seguretat Biològica de la UAB i especialista en teràpia genètica. Ha publicat 41 articles científics en revistes internacionals i ha participat en congressos científics nacionals i internacionals. El títol de la conferència era «Teràpia* gènica per al tractament de malalties: realitat o ficció» i era una de les programades pel Departament d'Educació i Universitats, juntament amb la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació, dins l'activitat general titulada «El científic a l'abast».

Segons el conferenciant, la teràpia gènica, en el futur, servirà per a guarir moltes malalties on intervenen diferents gens: la diabetis, l'alzheimer, el càncer, malalties cardiovasculars, hemofília, trombosi... Avui en dia, una malaltia metabòlica es cura amb un canvi de dieta; un traumatisme, amb solucions mecàniques; una infecció, amb antibiòtics; però la malaltia genètica no té cura. L'única cura possible consisteix a introduir material genètic que curi o aturi la progressió d'aquestes malalties. Aquesta tècnica ja va obtenir bons resultats amb els «in-

fants bombolla», que no tenen defenses i a qui s'ha introduït el gen de la resposta immune. Miquel Chillón ens va explicar també que no és fàcil ser científic a Espanya; que cal de tenir un bon currículum, que t'atorguin una beca i que et contracti un laboratori. Chillón és un gran científic, que per algunes hores va estar al nostre abast.

El divendres dia 16 de novembre es va celebrar a l'IES Moianès una jornada dedicada a la ciència, que va comptar amb la presència del cos de bombers i molts monitors i professors. Així mateix, van assistir-hi com a convidats l'alcalde de Moià, Josep Montràs, i la regidora d'Educació, Iolanda Burdó. Els alumnes van participar tot el matí en un seguit de tallers:

—1r. Cicle d'ESO: Tècniques de respiració; Construcció d'un paracaigudes; Estructures tridimensionals; Planetari; Com funcionen les coses; Construcció de molinets; L'energia i el canvi climàtic; Leonardo da Vinci; Construcció d'un planador; Jocs alternatius per aire.

—2n. Cicle d'ESO: Meteorologia; Bombers i aigua; Tècnica de les aigües en paper; Petits experiments amb aigua; La nova cultura de l'aigua; Taller de perfum; Òptica amb l'aigua; L'aigua i els aliments; Panell solar per a escalfar l'aigua.

—Batxillerat: Visita a una planta de reciclatge de piles i neveres al Pont de Vilomara, on els alumnes pogueren reflexionar sobre la importància del reciclatge en la nostra societat.

En resum, la Jornada de la Ciència va ser ben profitosa, perquè posà en pràctica molts coneixements científics i suscità l'interès de molts alumnes per la ciència en el nostre món.

Mercè URRIZA

NOTÍCIES DE L'ESTANY

Drama litúrgic de la Nativitat

El dissabte dia 20 d'octubre a les sis de la tarda la Coral d'Antics Escolans de Montserrat va oferir, dins el marc del monestir de Santa Maria de l'Estany, el drama litúrgic de la Nativitat, continuant el cicle de teatre litúrgic medieval inaugurat l'any passat. Abans de la representació, Francesc Massip, encarregat de la dramatització i direcció escènica, va fer-hi una introducció escaient.

Organitzada per la parròquia, l'ajuntament de l'Estany i el Consorci del Moianès, l'escenificació va començar amb l'entrada en processó de la coral des del claustre bo i entonant «Hodie Christus natus est». Ja dins l'església, i un cop situats davant l'altar, els cantaires interpretaren una antífona mariana. Després del «Glòria» i el «Benedictus Dominus Deus Israel», quatre cantors es col·locaren a l'altar. Dos representaven els àngels i els altres dos els pastors. El diaca se situà a la dreta i la resta es quedaren a un cantó. Tot seguit els «àngels» s'avançaren davant l'altar i descobriren

la imatge de la Mare de Déu, fins llavors coberta amb un vel. Poc menys d'una hora d'escenificació acabà amb càlids aplaudiments del centenar de persones assistents a l'acte.

Aprofitant el mateix acte, també es va presentar (a càrrec de Jaume Font i Garolera) el projecte tècnic del camí de Sant Jaume, un programa impulsat per la secretaria de Turisme de la Generalitat de Catalunya que vol reactivar i recuperar els camins de Sant Jaume de Galícia partint de Sant Pere de Rodes (Alt Empordà). L'Estany se situa en el tram que va de Vic a Sant Benet de Bages i Montserrat.

Defuncions

El dia 18 d'octubre va morir Joan Vila i Farràs, de vuitanta-cinc anys.

El dia 10.de novembre, Pere Padrós i Pascual, de vuitanta-tres anys.

Al cel sien. Donem el condol als seus familiars

Maria Estany ESPARÓ

CLINICA DENTAL

Dr. Marc Pujol Comajoan

ODONTOLOGIA GENERAL-URGÈNCIES
ORTODÒNCIA-IMPLANTS

Plaça Major, 10, 3r. 2a.

Tel. 93 830 06 98

08180 MOIÀ

Per la igualtat d'oportunitats a la feina.

Garantir la igualtat d'oportunitats de les dones a la feina és imprescindible per construir una societat més justa i més competitiva. Són molts els desequilibris que hem de superar: sous inferiors per feines del mateix valor, dificultats d'accés a càrrecs directius, obstacles per promocionar-se, etc. Ja és hora que estiguem al mateix nivell.

**“
a la feina
iguals
”**

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball

LLEURE I CULTURA

El divendres dia 5 d'octubre a les nou del vespre va fer-se, al local de Prana Yoga, una xerrada sobre «La crisi ecològica mundial. Què en sabem», a càrrec d'Eulàlia Comas, consultora ambiental.

Els diumenges dies 14 d'octubre i 11 de novembre van fer-se sengles caminades matinals pel Moianès, organitzades per Rivendel (i que posteriorment ja són descrites detalladament dins LA TOSCA a càrrec de Sebastià Padrisa).

El dissabte dia 20 d'octubre se celebrà al restaurant Can Miquel la primera trobada de les sargidores de tarda de Cal Comadran, després del tancament de la fàbrica ara fa trenta anys. (Vegeu la fotografia adjunta.)

El diumenge dia 21 del mateix mes va realitzar-se una excursió matinal per la serra de Cabrera i els cingles d'Aiats, organitzada pel **GEMI**.

El diumenge següent, dia 28, a les set del vespre tingué lloc a l'auditori de Sant Josep un concert titulat «Bohemian Rhapsody», a càrrec del conjunt valencià «Che que vara Quartet», consistent en quatre trombons. L'acte era organitzat per Joventuts Musicals.

El diumenge dia 4 de novembre a les nou del matí va sortir de la plaça del Colom una excursió en bicicleta tot-terreny pel Moianès.

El divendres dia 9 del mateix mes, a dos quarts de deu del vespre, tingué lloc a Can Carner una sessió de cine-fòrum sota el títol «Hi ha vida després de la

vida?», moderada per Josep M. Arjona, parapsicòleg-sanador.

L'endemà dissabte dia 10, a les cinc de la tarda, es va fer a la plaça Major una xocolatada popular, organitzada per Adigram (Associació de Disminuïts i Gent Gran de Moià).

Els dies 17 (dissabte) i 18 (diumenge) va actuar a Moià, als camps del Saiol, el Cirque de France.

El diumenge dia 18 a les set del vespre tingué lloc a l'auditori de Sant Josep un concert del guitarrista Pedró Mateo González, amb obres de Falla, Bach, Scarlatti, etc, acte organitzat per Joventuts Musicals.

CONSORCI DEL MOIANÈS

El Consorci per a la Promoció dels Municipis del Moianès va organitzar, per als dies 12-14 d'octubre, a Monistrol de Calders, la setena edició

de la fira «Moianès, Turisme i Lleure», que tingué com a eix central les activitats relacionades amb el treball i l'extracció de la pedra seca. Totes les propostes gaudiren d'un bon acolliment del públic. Destaquem el recorregut per una vintena de barraques de vinya que s'han restaurat, la demostració de picapedrers del poble i la construcció d'una barraca de vinya al parc; semblantment, una tirolina des del Serrat fins al darrere de la Masia (d'uns cent metres de longitud, amb la corda travessant la riera Golada), un sopar al parc del Serrat i un dinar al poliesportiu, un correfoc infantil i unes explicacions culinàries a càrrec dels cuiners Nando Jubany i Àngel Pascual; i encara, una trobada de gent gran del Moianès, amb representació teatral i berenar, i un acte de presentació de les activitats del Consorci, incidint especialment en l'Ecomuseu, que va agafant forma de mica en mica.

LA MUNTANYA DEL MARBRE S.C.P.

Taller: Carretera de Vic, núm. 74 - MOIÀ

Tel. 93 820 80 96 - Fax 93 839 91 58

Tel. mòbil 608 192 380 - 629 189 292

MARBRES - PEDRES I GRANITS
SILESTONE I COMPACSTONE

Demani'ns pressupost!

Obert: feiners i dissabtes matí

D'altra banda, el Consorci ha iniciat, partir del 19 de novembre, el nou cicle de tallers «El Moianès ve de gust», adreçat a professionals del sector de la gastronomia, de l'artesanía alimentària, de la producció agroalimentària de qualitat, de la producció ecològica i dels productes de la terra.

A més, el Consorci ha començat el projecte itinerant «Ludoteca mòbil», amb l'objectiu de millorar el rendiment escolar.

Per a més informació: tels. 93 830 14 18 i 93 820 80 00.

EL FANAL

Com cada any, El Fanal ha organitzat per la tardor el cicle «Moianesencs voltant pel món», amb una sèrie de xerrades a l'Ateneu a les sis de la tarda. Concretament: dia 11 de novembre, «Projecte sanitari a l'Àfrica subsahariana».

na», per Noemí Martínez; dia 18 de novembre, «Descobrint Mali», per Djadji Traoré; dia 25 de novembre, «Viatge al Camerun», per Neus Vinyals i Esperanza Femàndez; dia 2 de desembre, «Voltant pel Tibet», per M. Arnau, M. Pardo, N. Vinyals i M. Vilajoana.

La mateixa entitat ofereix (dies 17 novembre - 18 desembre, al Casal) una exposició sobre els seus vint anys d'existència.

PERSONALS

El dia 17 d'octubre els esposos Ramon Arisa Franquesa i Maria Rosa Clusellas Ciuró van celebrar les noces d'or matrimonials.

El dia 20 del mateix mes l'escriptor de Calders Lluís Cerarols va guanyar el premi Ramon Roca Boncompte de novel·la, que es convoca a Tàrraga, per la seva obra titulada «L'ànima de la vall».

El diumenge dia 28 es va celebrar a la parròquia manresana de Sant Pere Apòstol, amb la presència d'una representació moianesa, la festa de les noces d'argent sacerdotals de Mn. Ramon Donada i Madirolas, rector estat de la parròquia de Moià.

El dilluns dia 29 en el «Telenotícies» del vespre de TV3 va sortir una magnífica fotografia tardoral de Moià, enviada a l'emissora per Carles Illa.

El dissabte dia 10 de novembre la Gna. Pilar Parareda i Bosch va celebrar, al santuari de la Mare de Déu de la Gleva, acompanyada dels seus familiars, les noces d'or de professió religiosa dins la Congregació de Carmelites de la Caritat (Vedrunes).

L'enhorabona a tots ells.

MISCEL·LÀNIA

El dijous dia 18 d'octubre a les deu del vespre a Can Carner van començar els

assaigs de les danses tradicionals de Moia. Per a més informació, tels. 93 830 06 91 i 652 49 08 28.

El divendres dia 26 del mateix mes, a dos quarts de deu del vespre, tingué lloc al baptisteri de l'església parroquial una vetlla de pregària «a l'estil de Taizé».

El dissabte dia 10 de novembre, a les sis de la tarda, es va inaugurar l'establiment Solucions Digitals, al c/ Francesc Vinas, 9, tel. 93 820 78 79, www.solucionsdigitals.com.

Ràdio Moia (107.8 FM) presenta cada dimecres a les nou del vespre el programa «El xiu-xiu». En el del dia 14 de novembre va entrevistar l'artista moianesa Maria Estevadeordal.

L'ajuntament ha difós una circular informant del canvi de sentit de circulació de vehicles en els carrers de la Tosca, Jacint Vilardell i Santa Magdalena, a partir del dia 26 de novembre, per raó de les obres de construcció del nou Centre d'Assistència Primària.

A Collsuspina (ctra. N-141, km 36) es pot visitar una gran maqueta a escala, el dissabte i el diumenge, d'onze a una del matí i de cinc a set de la tarda. Per a reserves: tel. 676 378 878, www.maquetaff.com o bé infomail@maquetaff.com.

El Centre d'Acollida d'Animals Domèstics (CAAD) del Moianès té una nova pàgina web: www.caadmoianes.moia.cat.

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Naixements

Bruna Clara i Femàndez, filla de Jordi i de Maria Teresa, dia 27 de setembre.

Sidy Traore Djikine, fill de Djadji i de Oumou, dia 8 d'octubre.

Raúl Palmarola Torres, fill de Luis Carlos i de Marta, dia 20 d'octubre.

Noa Arahó i Jiménez, filla de Lluís i d'Antònia, dia 26 d'octubre.

L'enhorabona als venturosos pares.

Casaments

Jordi Alemany i Bonastre (natural de Barcelona) amb Sandra Pezzi i Ballarà (natural de Manresa), dia 19 d'octubre, a Alella. Felicitem els nuvis.

Defuncions

Pilar Paxau i Capdevila, de setanta-nou anys, vídua de Pere Forcada i Sala, dia 17 d'octubre.

Joan Clotet i Miquel, de setanta anys, dia 19 d'octubre.

Maria Salas Cervera, de vuitanta-tres anys, vídua de Francisco Navarro, dia 31 d'octubre.

moiadent

ODONTOLOGIA I PRÒTESIS

ODONTOLOGIA GENERAL
SOLUCIONS ESTÈTIQUES
IMPLANTS

PRÒTESIS SOBRE IMPLANTS
PRÒTESIS FIXES
PRÒTESIS AMOVIBLES

C/ Sant Sebastià, 1-3 - 08180 MOIÀ - Tel. 93 820 76 64

Maria Lluïsa Sentís i Giner, de setanta-quatre anys, vídua de Josep Soler, dia 10 de novembre.

Josefa Picanol i Vilanova, de vuitanta-nou anys, vídua de Francesc José i Valls, dia 10 de novembre.

Al cel sien. Donem el condol als seus familiars.

NOTES DE LA REDACCIÓ

La portada que embelleix aquest número nadalenc de LA TOSCA és una fotografia del diorama (que representa l'església romànica de Sant Climent de Taüll) realitzat per Pere Abancó amb motiu del Nadal de l'any 2004 i exposat aleshores a Can Casanova. Agraïm la col·laboració d'aquest artista moianès.

Alguna vegada es rep a la nostra redacció o al domicili d'algun nostre col·laborador algun escrit anònim. Recordem que, a tot arreu, els anònims són inacceptables. Qui vulgui ser atès o veure publicat algun escrit s'ha d'identificar, encara que l'escrit hagi de sortir publicat amb pseudònim.

Els qui vulguin donar-nos articles, notícies o altre material per al pròxim número han de fer-nos-ho arribar abans del dia 10 de gener, en què tancarem l'edició. Demanem que hom ens informi d'esdeveniments com naixements, casaments, defuncions esdevingudes fora de Moià, finals de carrera, festes familiars, activitats d'entitats, etc. Gràcies.

També valdria la pena que els subscriptors ens informessin dels canvis de domicili o de titularitat de la subscripció, a fi d'evitar extraviaments dels exemplars que enviem per correu.

LES MILLORS SOLUCIONS
PER A LA VOSTRA CUINA

MOIÀ CUINES
Creació Disseny

CUINES PLENES DE VIDA,
AMB LES TENDÈNCIES MÉS
ACTUALS EN DECORACIÓ

DISSENY PERSONALITZAT

Ctra. de Vic, 4
08180 Moià
Tel./Fax: 93 820 84 93
moiacuines@gmail.com

**Per a dents
més blanques**

DENTIBLANC

El dentífric amb extracte de papaia,
d'enèrgica acció emblanquidora.

**DENTS NETES,
BLANQUES I
BRILLANTS**

Demani consell farmacèutic.